

Ki keresztyén?

Időpont: Szentháromság utáni 8. vasárnap, 1956. július 22.

Alapige: Máté 7,15-23.

Őrizkedjetez pedig a hamis prófétáktól, a kik juhoknak ruhájában jönnek hozzátok, de belől ragadozó farkasok. Gyümölcsseikről ismeritek meg őket. Vajjon a tövisről szednek-é szőlőt, vagy a bojtortjánról fügét? Ekképen minden jó fa jó gyümölcsöt terem; a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt. Minden fa, a mely nem terem jó gyümölcsöt, kivágattatik és tűzre vettetik. Azért az ő gyümölcsseikről ismeritek meg őket. Nem minden, a ki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyám akarátát. Sokan mondják majd nékem ama napon: Uram! Uram! nem a te nevedben prófétáltunk-é, és nem a te nevedben űztünk-é ördögöket, és nem cselekedtünk-é sok hatalmas dolgot a te nevedben? És akkor vallást tesztek majd nékik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők.

Három embercsoportról beszél Jézus ebben az igében. Mind a három rettentő emberekből áll. Az első kettőről képben mondja meg a véleményét, a harmadikról kép nélküli egyenességgel. Az első embercsoport olyan, mint a báránybőrbe bújt farkas. Ott cselleng a gyanútlanul legelésző nyáj körül. A nyáj hozzátartozónak tekinti s csak mikor rárohan és elkezd marcangolni, akkor ébred tudatára annak, hogy álcázott ellenség járt körülötte.

A második embercsoport olyan, mint a rossz fa. Bosszúsága a gazdának, szégyene a gyümölcsöskertnek. Talán korhadt, száraz ágakkal éktelenkedő, férges gyümölcsű. Talán kívülről tetszetős, de hasznavehetetlen, vad gyümölcsöket terem.

A harmadik embercsoportra a minden titkot ismerő Úr azt mondja: gonosztevők.

Önkéntelen felmerül a kérdés, hogy hol vannak ilyen emberek. Jézus szerint nem e világban, hanem az egyházban. A báránybőrbe bújt farkas Isten nyájába férkőzik be s a jó Pásztor bárányának álcázza magát. A rossz fa bent van Isten szőlőskertjében. A gonosztevők pedig buzgó, vallásos emberek. Uruknek ismerik el Jézust. Nevében nagyhangon prófétálnak, ördögöket űznek s egyéb más hatalmas dolgot cselekszenek az Ő nevében.

Ki hát akkor az igazi keresztyén? Ezt a kérdést veti fel a régi híres építő író, Arndt János is az „Igaz keresztyénség” című munkájában, amely után készült énekeskönyvünk 434. éneke: „Keresztyén vagy, mondod...” s amely meg akar felelni arra a kérdésre, hogy a kegyelemnek Atyja mikor tart minket keresztyénnek. A mai igében is arra felel Jézus: miről lehet megismerni

az igaz keresztyént? Ne arra használjuk fel tehát a mai igét, hogy másokban keressük a hamis próféták és a vallásos gonosztevők ismertető jeleit s azok fölött ítélkezzünk, hanem arra, hogy önmagunkat vizsgáljuk meg, nem tartozunk-e mi is azoknak a rettentő embereknek a sorába, akikről Jézus ezekben az igékben beszél. Ne azt keressük, hogy kiktől kell őrizkednünk, hanem azt, hogy nem tekint-e Jézus minket olyanoknak, akiktől óvnia kell Isten gyermekeit!

Mik tehát Jézus szerint az igaz keresztyén ismertető jelei?

1. Az igaz keresztyén ismertető jele a cselekedet. Azt mondja: „Gyümölcsseikről ismeritek meg őket.” /16. v./ A keresztyén embert tehát a gyakorlatban lehet megismerni. Nem elméleti ismerete, nem szájának bizonyágtétele a döntő, hanem a cselekedete. Jakab apostol is ezzel a mértékkel mér: „Mutasd meg nékem a te hitedet a te cselekedeteidből, és én meg fogom néked mutatni az én cselekedeteimből az én hitemet.” /2,18./ Az igaz keresztyén tehát nem kétlaki ember. Nincs egy szent és egy profán élete. Nincsenek istenes ünnepei és pogány hétköznapijai. Istenét nem zárta be a templomba és nem zárta ki az életéből. Hívó magatartását nem ünneplő ruhájával veszi fel, de nem is veti le azzal. Templomon kívül is olyan, mint a templomban. Élete illusztrálja a hitét, hite pedig magyarázza az életét.

A Szentírás tudja jól, hogy azért ez a kérdés nem olyan egyszerű, mint a gyümölcsfa megismerése a gyümölcsről. Képmutató gyümölcsfa nincs. Almafa nem terem körtét, kökény nem terem szőlőt s bojtorján fügét. Az embernél azonban nemcsak képmutató szavak lehetnek, hanem képmutató cselekedetek is. Pál is beszél a szeretet himnuszában olyan szeretet-cselekedetekről, amelyek mögött nincs szeretet. Valaki felétetheti egész vagyonát a szegényekkel, feláldozhatja másokért az életét is úgy, hogy nincs benne szeretet. /I. Kor. 13,3./ Ugyanígy lehet játszani a hívő szerepét is úgy, hogy az egész csak komédia. Ez igaz. De azért mégis sokkal több a képmutató szó, mint a képmutató cselekedet s a keresztyén cselekedet mögött legalább valószínű, hogy van hit, de a keresztyén cselekedet hiánya kétséget kizárólag mutatja a hit képmutató voltát.

Keresztyénnek mutat-e engem az életem, a cselekedeteim?

2. Egy cselekedetet külön is kiemel az Úr. Az igaz keresztyén ember ismertető jele a szolgáló szeretet.

A farkas természete ragadozó s ezen nem változtat az sem, ha báránynak öltözik. „Juhoknak ruhájában jönnek hozzátok – mondja Jézus –, de belől ragadozó farkasok”. /15. v./ Kívülről egészen olyan, mint a bárány. A magatartása is olyan. Arra jár, amerre a bárányok nyája. Belől

azonban nem báránytermészet. Csak zsákmány számára a bárány, nem pedig sorstárs és testvér. A legelső adandó alkalommal ki is ütközik belőle a vérengző önzés s mikor megéhezik, vagy amikor úrrá lesz rajta szenvedélye, irgalmatlanul feláldozza önmagáért a másikat.

Mi is hányszor tekintjük magunkat a világ közepének s mindenki mást csak a mi szolgálóknak! Saját érdekünk szerint értékelünk mindenki mást. Értékes az, aki nekem kellemes, vagy hasznos, a többi elhanyagolható mennyiség. Lelkiismeret furdalás nélkül helyezzük a magunk érdekeit a másoké fölé, még a közérdek fölé is. Irgalmatlanul keresztülgázolunk azokon, akik utunkban állanak. Ahol ilyen énközpontúság van, ott nincs keresztyénség s amikor így cselekszünk, keresztyén létünkre sem vagyunk keresztyének. Jézus Krisztus nem azért jött, hogy Neki szolgáljanak, hanem azért, hogy Ő szolgáljon másoknak és életét adja oda másokért. /Máté 20,28./ Aki nem szereti felebarátját, akit lát, bizonyosan nem szereti Istent, akit nem lát. /I. János 4,20./

3. Az igaz keresztyén ismertető jele, hogy minden cselekedete „gyümölcs”.

Erre tanít a gyümölcsfa példája. Ezért mondja Jézus: „Gyümölcsöikről ismeritek meg őket”. /16. v./ Kétszer is elmondja ebben a rövid tanításban ezt a mondatot, a 16. és a 20. versben. A gyümölcs nem kívülről van a fára ráaggatva, hanem belülről, a fa természetéből születik.

Az igazi keresztyén embernél a szolgáló élet nem betanult szerep, elsajátított modor, hanem magától értetődő életmegnyilvánulás. Nem emberi erőlködés, hanem csendes gyümölcsstermés. Nincs rajta semmi izzadtságsszag, hanem a hamvas gyümölcs illata lengi körül. Nem csinál sok hűhót belőle maga sem s másoknak sem engedi meg, hogy úgy nézzenek rá, mint valami rendkívüliségre. Nem szeneleg mártírpózban, hanem úgy jár a lassú, apránkénti önfeláldozás szolgáló útján, mintha az élet közönséges országútján járna.

Mindez azért van, mert a keresztyén embernek nem kívül való kőtáblára írt törvénye van, hanem a szíve hústáblájára írt belső törvénye. Isten akaratát nem csupán a fölötte álló Úr hatalmas akaratának látja, hanem az Atya mindenkor jóságos és kegyelmes akaratának is. Nemcsak a szolga hódolatával tudja mondani: Igen, Uram!, hanem a gyermek áhítatos, belső azonosodásával: Igen, Atyám!

4. Ezzel ott vagyunk már az igaz keresztyén negyedik ismertető jelénél. Az igaz keresztyén minden cselekedete engedelmisségi lépés. Azt mondja Jézus: „Nem minden, aki ezt mondja nekem: Uram! Uram!, meggyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.” /21. v./

A keresztyén élet tehát nem valami, az embertől független, külső, keresztyén erkölcsi elvek megvalósítására való törekvés, még csak nem is csupán egy belső természet következménye, hanem engedelmisségi lépés. Életét Istennek rendelte alá s azóta mindenben Istennek akar engedelmeskedni. Ez az engedelmisség a szó szoros értelmében való engedelmeskedés. Nem csupán abból áll, hogy saját belátása szerint alkalmazza életében az Isten által leszögezett nagy elveket, aprópénzre váltva fel a törvényt, hanem azt is jelenti, hogy Isten konkrét vezetésére bízta rá az életét. Vallja és vállalja, hogy „akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai”. /Róma 8,14./

Ez az engedelmisség sokszor hozza a keresztyén embert összeütközésbe a saját értelmével, meg a mások véleményével is. Néha épp ezért fejcsóválva bámul reá a világ s olykor bolondnak is tarja. Ő azonban tudja, hogy Isten gondolatai magasabbak, mint az emberéi /Ézs. 55,8-9./, s épp ezért Istennek akar inkább engedelmeskedni, mint az embereknek. /Csel. 5,29./ Magatartását nem saját, jól felfogott érdeke, sem mások tanácsa, vagy a közvélemény szabja meg, hanem egyedül Isten megismert és felismert vezetése dönti el.

Mindez csak a Krisztussal való teljes közösségben valósulhat meg. Csak olyanok életében, akik igazán ismerik Krisztust s akiket Krisztus is vállal ismerőseinek. /23. v./ Akik ismerik Krisztust s akiket ismer Krisztus, azok bűnbocsánatot kaptak, megkegyelmezett emberekké lettek s ebből a kegyelemből élnek minden napon.

Jézus világosan megmondja, hogy a keresztyén komédiázás nem tarthat örökké. Előbb-utóbb bekövetkezik a leleplezés pillanata. Egyikről a szenvedélye törli le a keresztyén mázat s kiütközik alóla a vérengző farkas. A másiknál talán nem ilyen botrányos a leleplezés, hanem a gyümölcsök leplezik le őket. Gyümölcsök, amelyeket nem teremnek és gyümölcsök, amelyeket teremnek. Mindenkinek az életében elérkezik a gyümölcsöző ősz, vagy az arató nyár s akkor már nem lehet többé búzának hazudni magát a konkolyt, a kökény hiába fitogtatja magát, hogy szőlő, a bojtorján, hogy fügefabor, a vad fa, hogy nemes. De az se bízta el magát, aki talán egy életen át is meg tudja téveszteni embertársait. Istent nem lehet megtéveszteni. Ha korábban nem, az utolsó ítélet napján megtörténik a nagy leleplezés s bekövetkezik a hamis keresztyének elkerülhetetlen sorsa: a kivágatás és a kizárás. Elfogad-e engem az igaz Bíró keresztyénnek? Ámen.